

Jansson: Ehdotus laiksi merenkulun veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoite liittyy hallituksen esitykseen n:o 199, sen neljänteen lakiehdotukseen. Lakialoitteen tarkoitus on edistää Suomen kauppatonniston välttämätöntä uudistamista, koska hallituksen esitys ei tarpeeksi huomioi kauppamerenkulun teollisesta toiminnasta poikkeavia erityispiirteitä.

Alushankintainvestoinnit ovat erittäin suuria suhteessa suomalaisten varustamoiden liikevaihtoon. Uuden ro-ro-lastilautan hankintahinta on 100—400 miljoonan ja uuden matkustaja-autolautan 700—1 200 miljoonan markan luokkaa.

Näin mittavien ja suhteellisen usein välttämättä tehtävien investointien rahoittaminen pelkästään tulorahoituksella ilman varustamoelinkeino erityistarpeet huomioivaa varausjärjestelmää ei ole mahdollista. Yritysten yleinen 25 %:n tuloverokanta ei takaa riittäviä investointimahdollisuuksia.

Näiden tosiasioiden valossa ja yksityiskohtaisiin perusteluihin viitaten nykyisen lain 6 §:n 1 momentissa oleva jäämaksuluokkavähennys voitaisiin lakkauttaa.

PERUSTELUT

2 a §. Tilauspoisto

Uudisrakennus on usean vuoden projekti. Riippuen telakan työllisyysstilanteesta rakentamiseen voidaan päästä vasta vuosien jälkeen hankintasopimuksen tekemisajankohdasta lukien. Alushankintasopimusten mukaan kauppahinta maksetaan poikkeuksetta erinä sopimus-/rakennuskauden aikana. Maksuerien suuruus rakennuskauden aikana voi vaihdella suuresti. Usein voidaan päästä taloudellisesti edullisempaan lopputulokseen maksamalla tavanomaisista suurempi osa kauppahinnasta rakennuskauden aikana. Jotta rakennusaikaiset, ennen aluksen käyttöönottoa suoritettavat maksuerät eivät muodostuisi kohtuuttoman raskaiksi, on tarpeellista, että ne voidaan verotuksessa vähentää laivanvarustamotoiminnan tulosta. Tämä onkin ollut mahdollista aina vuoteen 1990. Vähennettävän määrän suuruuden tulisi vastata aluksen hankintahinnasta vuosittain maksettua ennakkomaksuja.

5 §. Palautuvat poistot

Varustamoyritys on voinut elinkeinoverolain 43 §:n perusteella olla tulouttamatta ns. palautuvia poistoja kirjanpidossaan aluksen luovutusvuonna sekä kahtena sitä seuraavana vuonna. Tämä sääntö ei ole viime vuosina kuitenkaan koskenut vapaaehtoisia luovutuksia ja korvaava alus on merenkulun veronhuojennuslain 5 §:n mukaan tullut hankkia Suomesta. Nämä rajoitukset on ehdottomasti syytä poistaa.

Suomesta tehtävää hankintaa koskeva vaatimus on poistettava samoin perustein kuin hallitus on esittänyt jäämaksuluokkavähennyksen osalta.

Vapaaehtoiset luovutukset on otettava tämän säännön piiriin seuraavista syistä: Alusluovutus on varustamotoimintaan olennaisesti kuuluva erityispiirre. Tonniston uusiminen on voitava toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla. Vanhentuneen aluksen myynti on voitava ajoittaa ajankohtaan, jolloin käytetyistä aluksista

kansainvälisen kauppamerenkulun suhdanteiden vaihdella saadaan mahdollisimman hyvä hinta ja vastaavasti uuden aluksen hankinta ajankohtaan, jolloin alusten hankintahinnat ovat mahdollisimman edullisia. Edullisimmat myynti- ja hankinta-ajankohdat eivät yleensä osu samaan kalenterivuoteen. Kun käytetystä aluksesta on mahdollista saada paras myyntihinta, ovat uudisrakennusten hinnat korkealla, ja kun uudisrakennukset ovat edullisimmillaan, käytetystä aluksesta ei saada parasta mahdollista hintaa. Tästä seuraa, että varustamolle on annettava riittävän pitkä aika suunnitella uutta alushankintaa ja valita oikea ajankohta. Riittävä aika on vähintään 2—3 vuotta.

7 ja 10 §. Alushankintavaraus

Alushankintavarauksjärjestelmä, joka Suomessa on ollut voimassa aina toisen maailmansodan päättymisestä asti, on syytä edelleen säilyttää, vaikkakin rajoitetummissa muodossa. Alushankintavarauksen käyttömahdollisuus rajattaisiin koskemaan ainoastaan alushankintoja, jolloin sen käyttäminen tuloksentasauskeinona poistuisi.

Alushankintavaraukseen tulisi voida käyttää myös osa varustamotoiminnassa muodostuvasta muusta tulosta kuin aluksen luovutuksesta saadusta tulosta. Tämä osa voisi kuitenkin olla enintään määrä, joka yhdessä palautuvien poistojen kanssa on yhteensä 80 % hankittavan aluksen hinnasta. Saadakseen vähentää alushankintavarauksena muusta kuin palautettavista poistoista muodostetun erän verovelvollisen olisi kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä talletettava Suomen Pankkiin erityisesti avattavalle tilille rahamäärä, joka on 50 % alushankintavarauksen tästä osasta. Koska suomalaisten varustamoiden oman pääoman osuus koko käyttöomaisuudesta on kansainvälisesti katsoen sekä verrattuna suomalaiseen teollisuuden erittäin alhainen, voitaisiin tällä tavoin vahvistaa varustamoelinkeinon omarahoitusosuutta, mikä myös parantaisi varustamojen kansainvälistä kilpailukykyä.

Edellä esitetyn perusteella ehdotan kunnioitavasti,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

merenkulun veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merenkulun veronhuojennuksista 18 päivänä kesäkuuta 1981 annetun lain (433/81) 5 ja 7 § sekä 10 §:n 1 momentti, näistä 7 § sellaisena kuin se on 30 päivänä joulukuuta 1992 annetussa laissa (1543/92), sekä

lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 a §

Verovelvollisella, joka sitovin sopimuksin kiinteään hintaan vuosina 1994—1996 tilaa Suomessa tai ulkomailla rakennettavan edellä tarkoitetun aluksen, on oikeus verotuksessa vähentää laivanvarustamotoiminnan tulosta elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) 30 §:ssä tarkoitettu poisto aluksen hankintamenoista siitä verovuodesta alkaen, jonka aikana hankintasopimus on tehty. Tällaisena ennen aluksen käyttöönottoa tehtävänä poistona verovelvollinen saa vähentää enintään aluksen hankintamenoista kyseisenä vuonna suoritettuja enakkomaksuja vastaavan määrän.

5 §

Jos verovelvollinen jatkaa laivanvarustustointia ja tekee todennäköiseksi aikovansa hankkia uuden aluksen tai korjata vahingoittuneen aluksen, tuloutetaan edellä 4 §:ssä tarkoitusta aluksesta saatu veronalainen luovutushinta ja muu vastike hankintamenon poistamatonta osaa lukuun ottamatta vähentämällä se uuden aluksen hankintamenoista tai vahingoittuneen aluksen kuntoonsaattamisesta johtuneista menoista. Luovutushinta ja vastike tai niiden osa, jota ei ole edellä mainituin tavoin vähennetty sinä verovuonna, jona alus on luovutettu, tuhoutunut tai vahingoittunut, eikä kahtena sitä seu-

raavana verovuotena, luetaan sen verovuoden tuotoksi, minkä aikana se olisi viimeistään ollut aluksen hankintamenosta vähennettävä. Sen läänin lääninverovirasto, jonka alueella verovelvollisen kotipaikka on, voi verovelvollisen hakeuksesta erityisistä syistä päättää, että luovutus-hinta ja vastike tai niiden osa saadaan vähentää useampana kuin kahtena sitä verovuotta seuraavana vuotena, jona alus on luovutettu, tuhoutunut tai vahingoittunut.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua sääntöä sovelletaan myös aluksen vapaaehtoisen luovutuksen yhteydessä vuosina 1994—1996.

7 §

Verovelvollisella on oikeus vähentää laivanvarustustoiminnan tulosta tilinpäätöksessään vuosilta 1981—1996 tekemänsä varauksen määrä vähintään 19 rekisteritonnin aluksen hankki-

mista varten (*alushankintavaraus*). Saadakseen vähentää varauksen verovelvollisen on kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä talletettava Suomen Pankkiin erityisesti avattavalle tilille rahamäärä, joka on 50 % alushankintavarauksen määrästä (*alushankintatalletus*).

10 §

Alushankintavaraus on käytettävä aluksen hankintamenon kattamiseen, jolloin alushankintavarauksen osuus saa olla enintään 80 % aluksen hankintamenosta vähennettynä mahdollisella 5 §:ssä tarkoitettulla määrällä, tai tuloutettava sinä verovuonna, jona edellä 7 §:ssä tarkoitettu talletus on nostettu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 18 päivänä lokakuuta 1993

Gunnar Jansson

